



QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

SCHANSWEG 71

TE KLUNDERT



Ecologie



Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Schansweg 71 te Klundert

Opdrachtgever	NavigatieOverheid In den Tuyn 8 4921 BW Made
Rapportnummer	13405.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	8 oktober 2020
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	Mevr. K.J. van der Hulst, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Mevr. M.A.T. Marijt, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.



INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Zorgplicht	7
	4.2 Soortenbescherming	7
	4.3 Gebiedenbescherming	8
	4.4 Houtopstanden	9
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
	5.1 Vogels	10
	5.2 Vleermuizen	13
	5.3 Overige zoogdieren	16
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	17
	5.5 Ongewervelden	17
	5.6 Vaatplanten	18
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Broedvogels	19
	6.2 Vleermuizen	19
	6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren	20
	6.4 Amfibieën	20
	6.5 Overige soort(groep)en	21
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	22
	7.1 Natura 2000	22
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	23
8	HOUTOPSTANDEN	24
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	25

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van NavigatieOverheid opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Schansweg 71 te Klundert.

De initiatiefnemer is voornemens om de huidige bebouwing te slopen en een nieuwe woning met paardenbak te bouwen op het perceel.

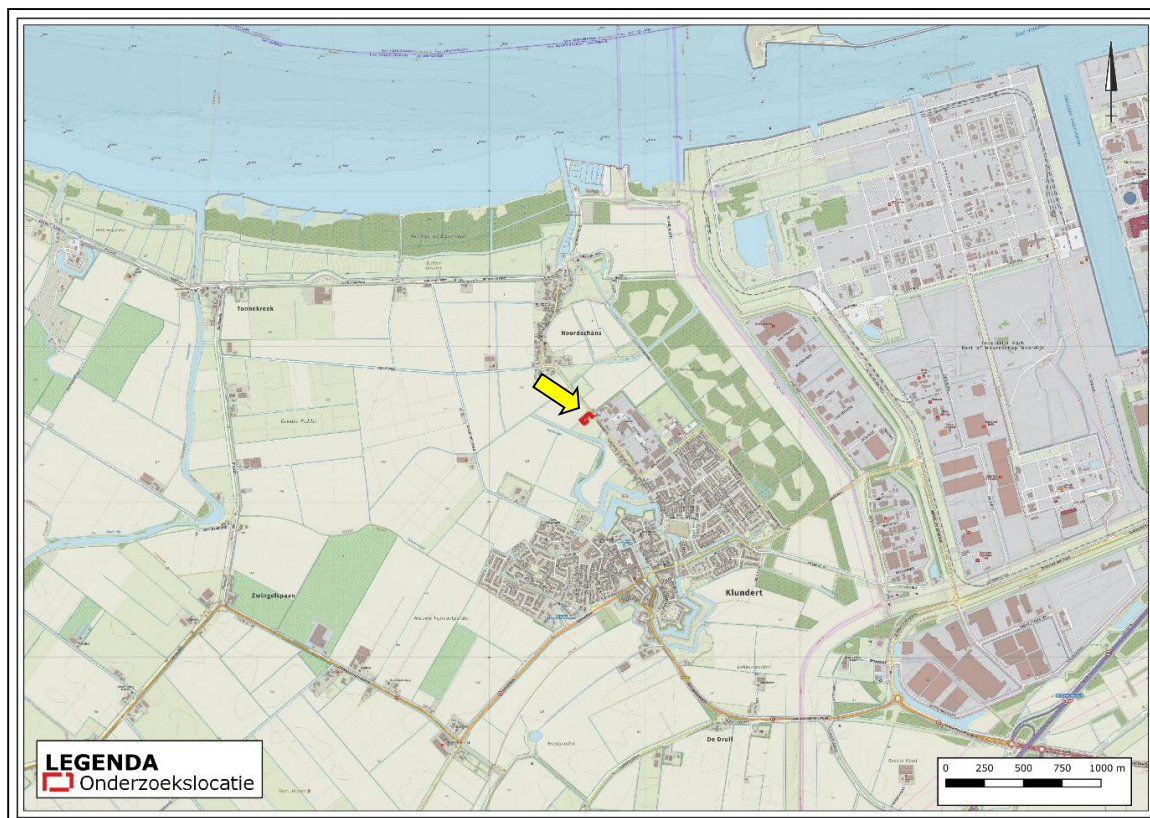
De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie betreft het noordelijke deel (ca. 2.130 m²) van het perceel aan de Schansweg 71 te Klundert. Het totale perceel heeft een oppervlakte van ongeveer 18.050 m². Het perceel ligt circa 1 kilometer ten noorden van de kern van Klundert (figuur 1). De onderzoekslocatie is kadastraal bekend als sectie B en nummer 288.



Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De landelijk gelegen onderzoekslocatie is bebouwd met een woonhuis daterend uit 1950-1951 en twee opstallen. Het woonhuis bestaat uit twee verdiepingen met een zolder en een kelder. De woning staat leeg en is onder beheer van de eigenaren. De woning bevat een zadeldak met dakpannen.

In verbinding met het woonhuis ligt een grote opstal bestaande uit twee ruimtes op de begane grond en een hooizolder toegankelijk met een ladder. De hooizolder heeft houten steunbalken en een zadeldak. Ten noorden van het woonhuis en de grote opstal is een kleine opstal gelegen welke aan de westelijke zijde deels open is. In de kleine opstal zijn tevens houten balken aanwezig. De kleine opstal heeft een golfplaten dak, waarvan een deel uit asbest bestaat.

Direct ten oosten van de grote opstal is een houtstapel gelegen. Het erf rondom de bebouwing is verhard. In het midden van het erf ontbreekt verharding. Het onverharde deel is begroeid met brandnetel, pompoen, mierikswortel en biggenkruid. Rondom het woonhuis ligt aangeplant groen zoals een wijnstruik en laurierkers. De bebouwing en verharding zijn omzoomd door een groenstrook met struiken en bomen. De bomen bestaan uit onder andere paardenkastanje, populier, Spaanse aak, esdoorn en meidoorn. Het volledige perceel is omgeven door watergangen. Behalve de zuidelijke watergang, de

Aalskreek, zijn alle watergangen drooggevalen. De Aalskreek heeft een onbeschoeide kade. De Aalskreek is omgeven door een rietkraag met wingerd, lisdodde en braam. Ook groeit een schietwilg en beuk langs de Aalskreek op het perceel.

Aan de overzijde van het perceel ligt het bedrijventerrein van Klundert. Het perceel is aan weerszijden omgeven door afwisselend agrarische percelen en woonerven, welke het buitengebied van Klundert vormen. De aangelegen watergang, de Aalskreek, loopt richting het zuiden verder in de loop van het voormalige verdedigingswerk van Klundert. Op 1,6 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie loopt de rivier Hollandsch Diep. Op 500 meter ten oosten van de onderzoekslocatie is een bos gelegen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.



Figuur 2. Luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving.



Figuur 3. Vooraanzicht van de woning.



Figuur 4. Uitzicht op het erf met aan de rechterzijde de kleine opstal.



Figuur 5. Grasland van het perceel met zicht op het westen.



Figuur 6. Zolder van de woning. Het raam is gesloten.



Figuur 7. De hooizolder van de grote opstal. Alle ramen in de opstal zijn gesloten.



Figuur 8. De kleine opstal met golfplaten dak. Het groene golfplaten dak is van asbest.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het woonhuis te slopen en een nieuwe woning te bouwen (ca. 1.800 m²). De twee opstallen blijven bestaan. De nieuwe woning zal ten westen van de huidige bebouwing gebouwd worden, waarbij ook een deel van het weiland bij het woenerf getrokken zal worden (figuur 9). Ook wordt een paardenbak op het perceel aangelegd. Voor de nieuwe bebouwing en de paardenbak zal een deel van het groen gekapt moeten worden, in ieder geval drie bomen en struikgewas.



Figuur 9. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving. Het gearceerde rechthoekige vlak toont de locatie van de nieuwe paardenbak. Het lichtgrijs gekleurde vlak toont de locatie van de nieuwe woning. De onderzoekslocatie is weergegeven met geel, het overige deel van het perceel is weergegeven met groen.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 24 september 2020. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van de desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

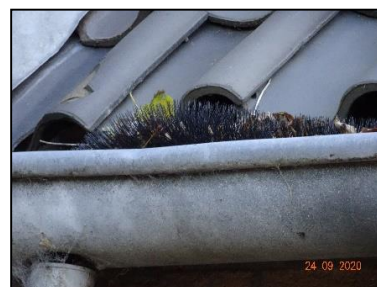
Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Deze categorie betreft broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: huismus, gierzwaluw, slechtvalk, steenuil, kerkuil, grote gele kwikstaart, ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief en zwarte wouw.

De **huismus** is gebonden aan bebouwing als broedlocatie. De huismus is een koloniebroeder die voornamelijk onder dakpannen broedt bereikbaar via de dakgoot of losliggende dakpannen. Boerderijen zijn bij uitstek geschikt voor huismuskolonies door foerageermogelijkheden die ontstaan door activiteiten op het erf en de (veelal) groene ligging van boerderijen. In de directe omgeving zijn enkele reeds bekende huismus kolonies aanwezig. Er is een huismuskolonie gevestigd bij een boerderij op 360 meter ten noorden van de onderzoekslocatie. In de woonwijk ten zuiden van de onderzoekslocatie zijn ook enkele huismuskolonies gelegen, minimaal 500 meter afstand van de onderzoekslocatie. De verspreiding van de huismus bedraagt slechts enkele honderden meters, waardoor de kans dat individuen van deze kolonies zich verspreiden over de tussenliggende weilanden naar de onderzoekslocatie klein is. Tevens zijn tijdens het veldbezoek geen individuen aangetroffen rondom de bebouwing of in de directe omgeving, hoewel de huismus jaarrond gebruik maakt van zijn broedlocatie als functioneel leefgebied en de weersomstandigheden goed waren (20 °C en zonnig). In de dakgoten zijn ook weringsborstels aangetroffen, deze zijn op enkele plekken omhoog gekomen maar lijken verder toegang tot het dak te beletten (figuur 10). Het aantal aanwezige openingen in het dak, zoals rond de dakkapel, zijn dusdanig beperkt dat het onwaarschijnlijk wordt geacht dat het dak voldoende ruimte biedt voor een huismuskolonie. Gelet op de verspreidingsafstand van de huismus, het ontbreken van individuen op de locatie tijdens het veldbezoek en de ongeschikte dakgoot wordt huismus uitgesloten van de onderzoekslocatie. Een nader onderzoek naar huismus wordt niet noodzakelijk geacht.



Figuur 10. Detailfoto van de dakgoot. Zichtbaar is de weringsborstel die boven de dakgoot uitkomt.

De **gierzwaluw** is, evenals de huismus, een koloniebroeder die afhankelijk is van bebouwing om op te broeden. Op een enkele opening in de daklijst na zijn geen openingen aanwezig die een vrije aanvliegroute bieden voor gierzwaluw. De kantpannen zijn met specie dichtgemaakt. Waar de specie los komt is ruimte van enkele millimeters, wat onvoldoende is voor een gierzwaluw. De weringsborstels in

de dakgoot belemmeren toegang onder het dak via de dakgoot. De opening in de daklijst biedt onvoldoende broedlocaties voor gierzwaluwen, die de voorkeur hebben om in kolonieverband te broeden. Er zijn geen gierzwaluwen tijdens het veldbezoek waargenomen, op de locatie of in de omgeving, echter zijn de gierzwaluwen waarschijnlijk al uit Nederland vertrokken voor de vogeltrek. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de woonwijk 500 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie in juli 2020 door meerdere waarnemers meer dan honderd gierzwaluwen waargenomen, vermoedelijk aan het verzamelen voor de vogeltrek. Deze waarnemingen wijzen erop dat een kolonie of meerdere kolonies gierzwaluwen in de woonwijk verblijven. Woonwijken zijn voorkeurs habitat van gierzwaluwen wat ondersteunt wordt door deze waarnemingen. Gelet op deze waarnemingen en het ontbreken van geschikte bebouwing op de onderzoekslocatie wordt het niet aannemelijk geacht dat buiten de woonwijk ook een kolonie gevestigd is. Een nader onderzoek naar de gierzwaluw niet benodigd geacht.

De **slechtvalk** broed vooral op hoge structuren zoals kantoorgebouwen, hoogspanningsmasten en torens. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF werden slechtvalken in het omringende buitengebied eenmaal pleisterend en eenmaal overvliegend waargenomen. Een nestlocatie kan op voorhand worden uitgesloten, omdat de woningen op de onderzoekslocatie te laag zijn om dienst te kunnen doen als broedlocatie voor de slechtvalk. Ook de andere typen huizen in de directe omgeving hebben onvoldoende hoogte om als broedlocatie voor de slechtvalk te fungeren. Het is uitgesloten dat slechtvalk op de onderzoekslocatie broed. Nader onderzoek naar slechtvalk wordt niet noodzakelijk geacht.

De **steenuil en kerkuil** hebben de voorkeur voor kleinschalige cultuurlandschappen. De steenuil is een hollenbroeder die onder andere bebouwing, nestkasten en holle bomen gebruikt als broedlocatie. De verspreidingsgegevens van steenuil van de NDFF hebben betrekking op het omringende buitengebied. Op 480 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie is een bekende broedlocatie van steenuil. Het territorium van steenuil kan 2 tot 100 hectare beslaan, afhankelijk van de kwaliteit van de voedselbronnen in het territorium. De kerkuil broedt typerend in schuren op boerderijerven. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is de kerkuil in het buitengebied van Klundert meermaals foeragerend waargenomen. De zolders en opstallen van de onderzoekslocatie zijn onderzocht op gebruikssporen van uilen (zowel op de vloer als op de steunbalken), deze zijn niet waargenomen. Bij gebruik door een uil als vaste rustplaats of broedlocatie zijn vrijwel altijd braakballen of uitwerpselen te vinden. Er zijn geen openingen waardoor uilen toegang tot de woning en grote opstal kunnen krijgen. De kleine opstal is deels open, maar biedt onvoldoende beschutting en ruimte voor een broedlocatie. Het wordt niet aannemelijk geacht dat steenuil of kerkuil op de onderzoekslocatie broedt. Nader onderzoek naar steenuil of kerkuil wordt niet noodzakelijk geacht.

De **grote gele kwikstaart** geeft de voorkeur aan dynamisch stromend water als broedlocatie. Dit is niet in geschikte vorm aanwezig op en nabij de onderzoekslocatie, waarmee de aanwezigheid van de grote gele kwikstaart niet aannemelijk wordt geacht. Nader onderzoek naar grote gele kwikstaart wordt niet noodzakelijk geacht.

De **ooievaar** broedt op hoge, torenvormige locaties, bijvoorbeeld bovenop nestpalen, op kerken, of in hoogspanningsmasten. De bebouwing is niet torenvormig. Er zijn geen geschikte locaties en geen nesten of nestsporen van de ooievaar aangetroffen nabij de onderzoekslocatie. Het gebruik van de onderzoekslocatie als broedlocatie voor de ooievaar kan hiermee uitgesloten worden en een nader onderzoek is niet benodigd.

De **boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespendif** en **zwarte wouw** zijn roofvogels die broeden in hoge bomen in het buitengebied. De bomen op de onderzoekslocatie zijn daarmee potentieel geschikt als broedlocatie. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen in de bomen. De

bomen waren volledig te inspecteren doordat deze relatief vrij stonden van elkaar. Hiermee kan de aanwezigheid van de bovenstaande soorten uitgesloten worden. Een nader onderzoek ten aanzien van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief en zwarte wouw wordt niet benodigd geacht.

5.1.2 Broedvogels (nesten in sommige gevallen jaarrond beschermd)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Tijdens het veldbezoek zijn in drie essen drie spechtenholen aangetroffen, één per es (figuur 11 t/m 14). Deze holen kunnen door diverse soorten gebruikt worden naast spechten, zoals koolmees, pimpelmees, ringmus en boomkruiper. Naast vogelsoorten kunnen ook vleermuissoorten gebruik maken van holen in bomen (zie 5.2). Deze categorie 5 nesten zijn beschermd wanneer er onvoldoende alternatieven zijn en ecologisch zwaarwegende redenen die voor behoud pleiten. De initiatiefnemer is voornemens minstens drie grotere bomen te kappen van de groenstrook, waaronder mogelijk deze bomen vallen. Hierdoor gaan deze holen mogelijk verloren. Vervolgstappen zijn benodigd om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 5).



Figuur 11. Meest noordelijk gelegen es met spechtenhol. Aangegeven met de gele cirkel is de locatie van het spechtenhol.



Figuur 12. Meest zuidelijk gelegen es met spechtenhol. Aangegeven met de gele cirkel is de locatie van het spechtenhol.



Figuur 13. Meest oostelijk gelegen es met spechtenhol. Aangegeven met de gele cirkel is de locatie van het spechtenhol.



Figuur 14. Luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving. De groene stippen geven de locaties aan van de bomen met spechtenholen.

5.1.3 Overige broedvogels

De bebouwing/beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals kauw en houtduif. Tijdens het veldbezoek zijn sporen van een nest aangetroffen in de dakgoot (figuur 15). Tevens waren er krijtsporen zichtbaar op de muur onder de goot (figuur 16). De uitstekende takjes wijzen erop dat dit om een duivennest gaat. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).



Figuur 15. Detailfoto van de dakgoot van het woonhuis. Zichtbaar zijn takjes die boven de dakgoot uitsteken.



Figuur 16. Poepspoor op de buitenmuur onder de dakgoot van het woonhuis.

5.2 Vleermuizen

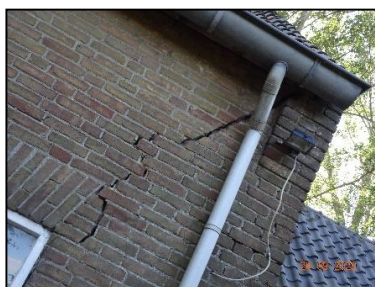
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen in het woonhuis

De spouwmuur van het woonhuis is op meerdere plaatsen toegankelijk voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Tijdens het veldbezoek zijn openingen naast het raamkozijn aan de noordzijde (figuur 17), scheuren in de buitenmuur (figuur 18) en een opening onder de daklijst (figuur 19) waargenomen welke de aanwezigheid van verblijfplaatsen mogelijk maken. Er zijn geen open stootvoegen waargenomen. De kantpannen zijn met specie dichtgemaakt waardoor onvoldoende ruimte is om toegang te geven aan vleermuizen. Weringsborstels in de dakgoot versperren tevens de toegang tot ruimtes onder het dak. De zolder van het woonhuis is geïnspecteerd en er zijn geen vleermuiskeutels aangetroffen. Ook was geen toegang van buitenaf tot de zolder zichtbaar, waardoor vleermuizen waarschijnlijk niet in de zolder zelf aanwezig zijn. De luiken aan de voorzijde van de woning bieden mogelijk zomerverblijfplaatsen voor vleermuizen. Bij sloop van de bebouwing kunnen mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen vernietigd worden en de vleermuizen zelf gedood. Gelet op de grootte en hoogte van de bebouwing zijn de potentieel aanwezige functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, balts/paarverblijfplaats en individuele winterverblijfplaats. Vervolgstappen zijn benodigd om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).



Figuur 17. Detailfoto van kozijn aan noordwestelijk gelegen zijde van de woning.



Figuur 18. Detailfoto van de noordzijde van de woning. Zichtbaar is een scheur in de buitenmuur.



Figuur 19. Detailfoto van de daklijst van de woning. Zichtbaar is de opening tussen de daklijst en de buitenmuur.



Figuur 20. Detailfoto van de kantpannen. Zichtbaar is de met specie afgesloten rand.



Figuur 21. Detailfoto van de dakkapel van de grote opstal. De dakkapel sluit niet volledig aan op de dakpannen waardoor ruimte tussen de dakpannen en het dak open blijft.

Verblijfplaatsen in de grote opstal

De grote opstal heeft een dakkapel. De dakpannen sluiten niet volledig aan op de dakkapel, waardoor gebouwbewonende vleermuizen toegang tot het dak kunnen verkrijgen. Bij inspectie van de zolder zijn geen vleermuiskeutels aangetroffen en de zolder lijkt volledig afgesloten, wat erop wijst dat geen vleermuizen op de zolder van de grote opstal zelf verblijven. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig in de buitenmuur van de grote opstal. Wanneer werkzaamheden met een hoge mate van verstoring (trillingen, licht) uitgevoerd worden in of direct rondom de opstal bestaat het risico op verstoring van potentieel aanwezige vleermuisverblijfplaatsen. Gelet op de grootte en hoogte van de bebouwing zijn de potentieel aanwezige functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, balts/paarverblijfplaats en individuele winterverblijfplaats. Aanvullende maatregelen zijn benodigd om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Verblijfplaatsen in de kleine opstal

De kleine opstal heeft geen spouwmuur en geen zichtbare openingen in de buitenmuur. Het dak betreft een golfplaten dak ondersteunt door houten balken. Door de open zijde kunnen vleermuizen zoals de gewone grootoorvleermuis tussen de balken hangen als zomerverblijfplaats. Wanneer werkzaamheden met een hoge mate van verstoring (trillingen, licht) uitgevoerd worden in of direct rondom de opstal bestaat het risico op verstoring van potentieel aanwezige vleermuisverblijfplaatsen. Gelet op de open structuur van de schuur zijn enkel zomerverblijfplaatsen potentieel aanwezig. Aanvullende maatregelen zijn benodigd om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Verblijfplaatsen in bomen

In drie bomen op de onderzoekslocatie zijn spechtenholen aangetroffen (figuur 11 t/m 14). Boombewonende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis maken gebruik van ruimtes in bomen als verblijfplaats. De ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis kunnen deze bomen voor alle functies gebruiken (zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, balts/paarverblijfplaats en individuele winterverblijfplaats). De watervleermuis gebruikt bomen enkel als zomer en/of kraamverblijf. Bij de kap van deze bomen kan daarom sprake zijn van verstoring en vernietiging ten aanzien van een vaste rust- of voortplantingsplaats van desbetreffende soorten (hoofdstuk 6).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk gewone grootoorvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep, het realiseren van nieuwbouw en een paardenbak en de kap van (een deel van) de groenstrook zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. In de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft de watergang ten zuiden van de onderzoekslocatie en het omliggende buitengebied.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De groenstrook en bebouwing (woonhuis en twee opstallen) vormen dergelijke lijnvormige elementen die potentieel

de bomenlaan aan de hoofdweg met de watergang verbinden. De twee opstallen en het groen aan de noordzijde van de bebouwing blijven in ieder geval gehandhaafd, waardoor bij de sloop van het woonhuis en kap van bomen en ander groen de vliegroute niet verloren zal gaan.

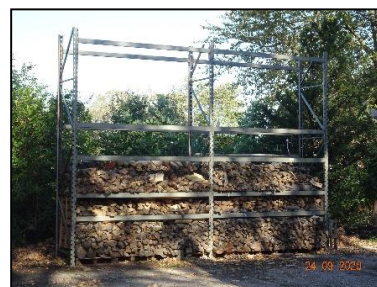
5.3 Overige zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren: eekhoorn, bever, bunzing, hermelijn en wezel.

De **eekhoorn** heeft de voorkeur voor oude bossen maar komt ook voor in parken en tuinen, wanneer het voedselaanbod toereikend is. De eekhoorn maakt zelf grote nesten of gebruikt holtes in bomen als verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten in de bomen aangetroffen of gebruikssporen. De spechtenholen aangetroffen in de essen zouden potentieel gebruikt kunnen worden door eekhoorn. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn echter slechts enkele eekhoorns waargenomen ten zuiden van Klundert. De hoge mate van dekking door bos ontbreekt op de onderzoekslocatie. Het groen betreft een strook van één boom breed. Nader onderzoek naar de eekhoorn wordt derhalve niet benodigd geacht.

De **bever** komt voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oever is een vereiste. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn meermaals bevers in de rivier Hollandsch Diep waargenomen, op 1,5 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie. De watergang op de onderzoekslocatie voldoet niet aan de habitatseisen van de bever en daarmee kan een vaste rust- of verblijfplaats op de onderzoekslocatie uitgesloten worden. Nader onderzoek naar de bever wordt derhalve niet benodigd geacht.

De **bunzing, wezel en hermelijn** hebben de voorkeur voor een kleinschalige landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Op de onderzoekslocatie is een houtstapel en open opstal aanwezig die aan deze eisen voldoet (figuur 22). De watergang ten zuiden van de onderzoekslocatie heeft een ruig struweel, wat typerend is als route tussen foerageergebieden voor marterachtigen. De opstallen, bebouwing en houtstapel zijn volledig geïnspecteerd tijdens het veldbezoek. Er zijn geen verblijfssporen van bunzing, wezel, hermelijn of andere zoogdieren behalve muizen aangetroffen. Ook zijn de zolders van de grote opstal en bebouwing niet toegankelijk van buitenaf. Het perceel vormt tevens geen essentieel leefgebied doordat het aantal prooidieren beperkt is op agrarisch land en de mate van verstoring hoog is. De aanwezigheid van bunzing, wezel en hermelijn op de onderzoekslocatie wordt daarmee uitgesloten. Nader onderzoek naar de bunzing wordt niet benodigd geacht.



Figuur 22. De houtstapel gelegen ten noorden van de grote opstal.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten **algemene grondgebonden zoogdieren**. Tijdens de veldinspectie zijn muizenkeutels aangetroffen op de zolder. Ook is vossenpoep gevonden nabij de watergang, wat erop wijst dat vos ook gebruik maakt van het perceel (figuur 23). In het weiland zijn op meerdere plaatsen molshopen aangetroffen (figuur 24). Het gaat hierbij om algemene soorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat muizen worden gedood, molshopen worden vergraven of andere algemene soorten worden verstoord of gedood (zie hoofdstuk 6).



Figuur 23. Poep aangetroffen bij de steiger aan de Aalskreek. Gelet op de inhoud (besjes) en de vorm vermoedelijk van een vos.



Figuur 24. Molshopen aangetroffen in het weiland.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen beschermde reptielensoorten waargenomen. De habitat is door de hoge mate van verstoring en bebouwing niet geschikt voor beschermde reptielsoorten. De aanwezigheid van beschermde reptielen op de onderzoekslocatie wordt uitgesloten.

Amfibieën

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten.

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting en onder de houtstapel. De sloot ten zuiden van de onderzoekslocatie kan voortplantingsmogelijkheden bieden aan beide soorten. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie

5.6 Vaatplanten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, verharding, tuin, erf en begraasd weiland is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Broedvogels (nesten in sommige gevallen jaarrond beschermd)

Voor de broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten die mogelijk gebruik maken van de spechtenholen als broedlocatie (soortgroep specht, koolmees, pimpelmees, ringmus en boomkruiper) geldt dat, indien er onvoldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn en zwaarwegende ecologische redenen de nesten een jaarronde bescherming door de Wet natuurbescherming genieten. In de directe omgeving zijn voldoende oudere bomen aanwezig dat deze vogels alternatieve broedlocaties in de omgeving ter beschikking hebben. Gelet op de grootte van de opening kunnen vogels die een jaarronde bescherming genieten (bijvoorbeeld steenuil) geen gebruik maken van de spechtenholen. Mogelijk zijn er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de spechtenholen. Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen is verboden door de Wet natuurbescherming (zie paragraaf 6.3).

6.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.3 Vleermuizen

Het woonhuis en de grote- en kleine opstal bieden potentieel verblijfplaatsen voor de gebouwbewonende vleermuizen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. De bomen met spechtenholen die mogelijk gekapt worden op de onderzoekslocatie zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. De bebouwing en de bomen kunnen de functies van zomer-, kraam-, balts/paar- en individuele winterverblijfplaats vervullen. De sloop van de woning, versturende werkzaamheden bij de grote- en klein opstal en kap van de bomen met spechtenholen zouden in

geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal wanneer het voornemen is het woonhuis te slopen, versturende werkzaamheden nabij de bebouwing uit te voeren en de bomen met spechtholen te kappen, aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2017). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

De voorgenomen sloop en nieuwbouw zal geen vliegroute verstoren. Door het behoud van een deel van de bebouwing en de omringende groenstrook blijven er voldoende oriëntatiepunten aanwezig voor mogelijk aanwezige vleermuizen. Wel dient de verlichting van de bebouwing en paardenbak dusdanig ingericht te worden dat de vliegroute in de avond zijn functie kan behouden. De verlichting is bij voorkeur amberkleurig en weggericht van de bomen, watergang en bovenzijde van de bebouwing.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Amfibieën

De werkzaamheden kunnen verstorend werken voor amfibieën die zich op de onderzoekslocatie bevinden. Door de werkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.6 Overige soort(groep)en

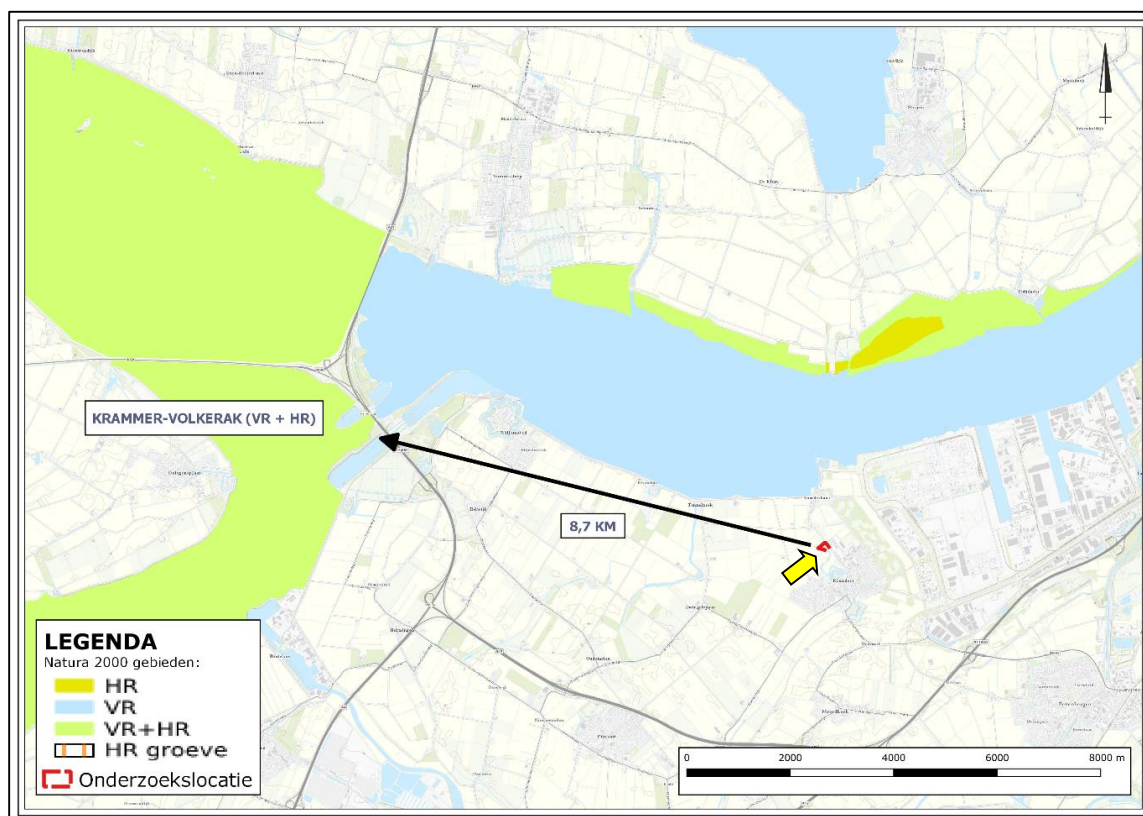
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, Krammer-Volkerak, bevindt zich op circa 8,7 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie (zie figuur 25).

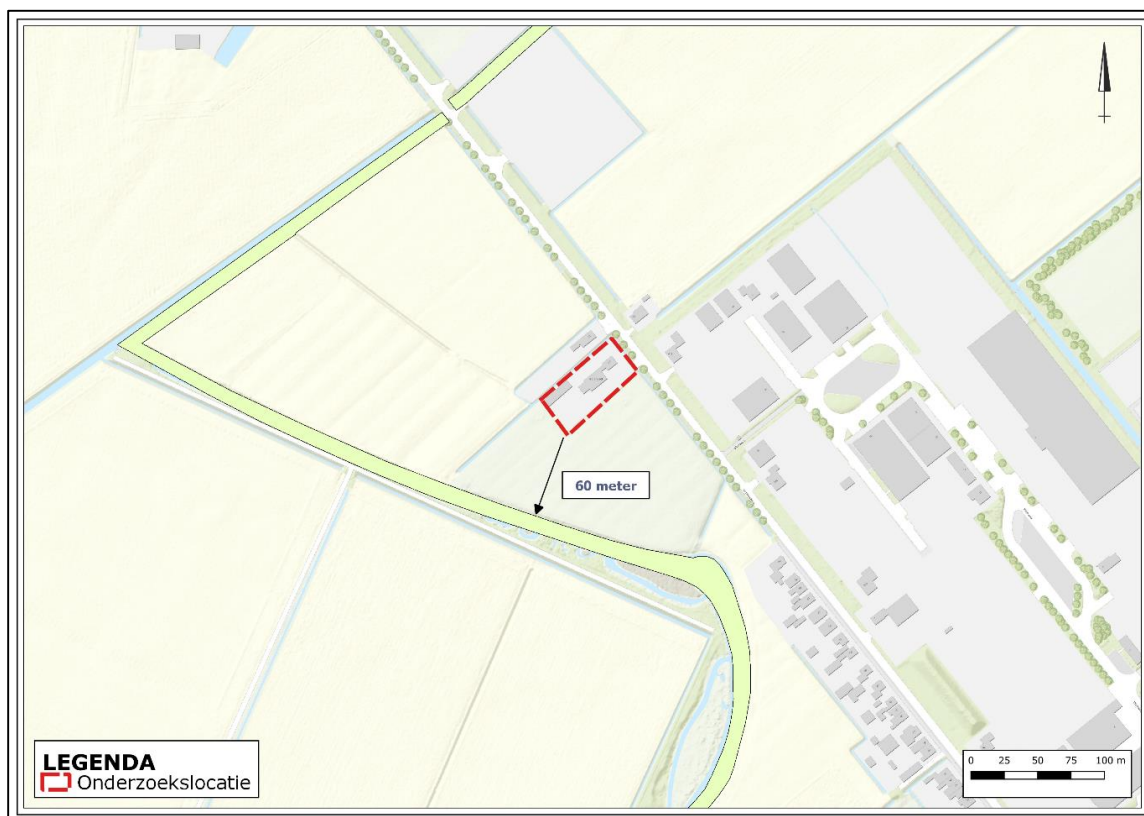


Figuur 25. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000 (habitatrichtlijn HR, vogelrichtlijn VR).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de voorgenomen sloop en nieuwbouw op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (Aerius-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk. De watergang de Aalskreek, 60 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie, is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. In figuur 26 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.



Figuur 26. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen).

In de provincie Noord-Brabant is, gelet op artikel 3.16 van de omgevingsverordening, sprake van een verbod op een extern effect van ruimtelijke ontwikkeling op de gebieden onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland. Er mogen geen stoffen verspreid via water of lucht effect hebben op het Natuur-netwerk Nederland. De nieuwe bebouwing zal deels in het grasland gerealiseerd worden, echter zal er een buffer van ongeveer 50 meter tussen de watergang en de werkzaamheden liggen. Omdat de werkzaamheden ook van tijdelijke aard zijn wordt een extern effect op het Natuurnetwerk Nederland uitgesloten. Een nader onderzoek ten behoeve van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De te vellen bomen op de onderzoekslocatie betreft een houtopstand op erven. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van NavigatieOverheid een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Schansweg 71 te Klundert.

De initiatiefnemer is voornemens de huidige bebouwing te slopen en een nieuwe woning met paardenbak te realiseren.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenoemde ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschiedt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden en kappen van bomen buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	ja	ja	mogelijk	nader onderzoek naar boom- en gebouwbe-wonende vleermuissoorten
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	aandacht voor de verlichting van de bebou-wing en paardenbak ten aanzien van vlieg-routes langs en naar de watergang
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren zoals konijnen en mollen
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën zoals gewone pad en bruine kikker
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000		8,7 km	mogelijk	ja	mogelijk	uitvoeren van modelberekening (aerius-calculator)
Natuurnetwerk Nederland		60 meter	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.	-	-	-	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Ten aanzien van de algemene broedvogels die op de onderzoekslocatie kunnen broeden wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen te werken (niet werken tussen maart en september). De bebouwing en drie bomen met spechtenholen kunnen mogelijk verblijfplaatsen voor gebouwbewonende- en boombewonende vleermuizen herbergen waarvoor nader onderzoek uitgevoerd dient te worden om eventuele negatieve gevolgen op de potentieel aanwezige verblijfplaatsen uit te sluiten. Ten opzichte van algemene zoogdier- en amfibiesoorten dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht. Wegens de aard van de werkzaamheden kan een nadelig effect op een Natura 2000 gebied niet uitgesloten worden. Aangeraden wordt om de stikstofdepositie te laten inschatten met een arius-calculator modelberekening.

Aanbevelingen

Ten aanzien van een mogelijke vliegroute tussen de watergang en de hoofdweg dient de verlichting van de nieuwe bebouwing en paardenbak amberkleurig te zijn en weggericht van de watergang, bomen en bovenzijde van de bebouwing, zodat deze als vliegroute dienst kunnen blijven doen voor de in de omgeving verblijvende vleermuizen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Limpens H., Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Noord-Brabant, straal van 3 kilometer, periode 2015-2020

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. Thissen, K. Canters, & J. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Provincie Noord-Brabant 2019. Omgevingsverordening.

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

www.vleermuis.net (soortgegevens vleermuis)

www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimperlblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimperlblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfthoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger, bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggemus, hop, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, klein waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, overloper, overpieper, overwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpelmeelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimpelmeelblauwtje, sleedoornpage, spiegel-dikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggarnier, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthouzeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheeffalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havigskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbepplanting, bedoeld in het eerste lid, herbepplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbepplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbepplanting op andere grond, indien de herbepplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

